

MEMORANDS

PAR PROGRAMMATŪRAS UN DATU ATKĀRTOTAS IZMANTOŠANAS VEICINĀŠANU

1. PREAMBULA

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – Ministrija),

Latvijas Atvērto tehnoloģiju asociācija (turpmāk – LATA),

informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozares uzņēmumi SIA “_____”, SIA “_____”, SIA “_____” (turpmāk kopā – IKT nozares pārstāvji),

turpmāk kopā – Puses,

atzīst, ka atvērtā koda un koplietošanas risinājumi veicina caurspīdīgu, drošu un efektīvu valsts pārvaldes digitālo transformāciju, nodrošina valsts un pašvaldību radītā intelektuālā īpašuma atkārtotu izmantošanu un sabiedrības līdzdalību digitālo pakalpojumu pilnveidē.

Puses, ievērojot Eiropas Savienības digitālās pārvaldes un datu politikas pamatprincipus, tostarp:

- 1) Eiropas datu stratēģiju (European Data Strategy, COM(2020) 66);
- 2) Atvērtu datu direktīvu (Directive (EU) 2019/1024);
- 3) Eiropas digitālās desmitgades politikas programmu 2030 (Digital Decade Policy Programme 2030);
- 4) Eiropas Komisijas Atvērtā koda stratēģiju 2020–2023 (Open Source Software Strategy 2020–2023);
- 5) Tallinas deklarācijas par e-pārvaldi (2017) un Berlīnes deklarācijas par digitālo sabiedrību un vērtībās balstītu digitālo valdību (2020) principus;
- 6) kā arī Latvijas Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam,

atzīst atvērtā pirmkoda, koplietošanas risinājumu un datu atvēršanas nozīmi Eiropas un Latvijas digitālās transformācijas procesā un vienojas par sadarbību šī memoranda ietvaros, lai veicinātu šo principu īstenošanu Latvijas valsts pārvaldē un pašvaldībās.

Šis memorands ir atvērts pievienošanai arī citiem informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozares uzņēmumiem, valsts un pašvaldību iestādēm, izglītības un pētniecības organizācijām, kā arī nevalstiskajām organizācijām, kas atbalsta šajā dokumentā noteiktos mērķus un principus.

2. MEMORANDA MĒRĶIS

Veicināt vienotu pieeju atvērtā koda licencēšanas noteikumu piemērošanai valsts pārvaldes un pašvaldību informācijas sistēmām, datu kopām un mākslīgā intelekta (MI) modeļiem, veicinot arī koplietošanas risinājumu izmantošanu un attīstību, nodrošinot šo resursu ilgtspējīgu attīstību, drošu atkārtotu izmantošanu, augstu dokumentācijas kvalitāti un kiberdrošības risku pārvaldību.

3. PUSĒM KOPĪGIE UZDEVUMI UN APŅĒMŠANĀS

3.1. Licencēšanas principu veicināšana

- 1) Puses apņemas veicināt Eiropas Savienības publiskās licences (EURL) vai līdzvērtīgu atvērtā koda licenču piemērošanu pēc valsts pārvaldes un pašvaldību pasūtījuma izstrādātai lietojumprogrammatūrai.

- 2) Nodrošināt, ka izstrādātā programmatūra, kas finansēta no publiskiem līdzekļiem, tiek publicēta ar atvērtā koda licenci, izņemot gadījumus, kad to ierobežo drošības apsvērumi vai citi normatīvo aktu ierobežojumi.

3.2. Ekspertīze un kiberdrošības risku pārvaldība

- 1) Puses apņemas iesaistīties kiberdrošības risku izvērtēšanā, kas saistīti ar EUPL vai līdzvērtīgu atvērtā koda licenču piemērošanu.
- 2) Tiek veicināta risku pārvaldības prakse, kas ļauj noteikt gadījumus, kad atvērtā koda izsniegšana var tikt liegta vai var tikt veikta pēc pieprasījuma, kā arī pēc pieprasītāja izvērtēšanas procedūras izpildes un apstiprinoša lēmuma pieņemšanas.

3.3. Atvērto datu un datu bāzu licencēšana

3.3.1. Puses veicina atvērto datu, datu bāzu un mākslīgā intelekta (MI) modeļu licencēšanu, vienlaikus aizsargājot sensitīvus vai ierobežotas pieejas datus, saskaņā ar Eiropas Savienības Atvērto datu direktīvu (Directive (EU) 2019/1024) un izmantojot piemērotas licences, piemēram:

- 1) European Union Public Licence (EUPL) datu bāzēm vai programmatūras elementiem;
- 2) Open Data Commons Open Database License (ODbL);
- 3) Creative Commons Attribution (CC BY);
- 4) Creative Commons Zero Public Domain Dedication (CC0).

3.4. Atkārtotas izmantošanas un koplietošanas risinājumi

3.4.1. Puses apņemas veicināt atkārtotu koda izmantošanu informācijas sistēmu izstrādē un koplietošanas risinājumu izmantošanu un attīstīšanu jaunu valsts pārvaldes un pašvaldību sistēmu izstrādē vai esošu sistēmu attīstībā.

3.4.2. Veicināt valsts mēroga atvērtā koda repozitorijs izveidi, kas nodrošina Latvijā izstrādātu bezmaksas atvērtā koda produktu publisku pieejamību un atkārtotu izmantošanu, izmantojot individuāli izveidotu vai starptautiski atzītus versiju vadības risinājumus (piemēram, atvērtā standarta Git tehnoloģijas bāzē).

3.5. Vienotu dokumentācijas kvalitātes kritēriju noteikšana

3.5.1. Puses apņemas veicināt vienotu dokumentācijas kvalitātes kritēriju noteikšanu atvērtā koda informācijas sistēmām, datu kopām, datubāzēm un mākslīgā intelekta modeļiem;

3.5.2. Šo kritēriju mērķis ir sekmēt, lai publiskajā sektorā radītā dokumentācija būtu vienota, saprotama, uzticama un praktiski izmantojama atkārtoti, veicinot efektīvu zināšanu un tehnoloģiju pārnēsi.

3.6. Sadarbība un zināšanu apmaiņa

3.6.1. Puses vienojas sadarboties, lai:

- 1) izstrādātu vadlīnijas un labās prakses piemērus programmatūras licencēšanas pieejai, atbilstoši izvēlētajiem atvērtā koda licences noteikumiem un koplietošanas risinājumu izmantošanai valsts pārvaldē un pašvaldībās;
- 2) organizētu kopīgus pasākumus, ekspertu apspriedes un konsultācijas par licencēšanas, kiberdrošības, dokumentācijas kvalitātes, datu pārvaldības, mākslīgā intelekta modeļu caurspīdības, koplietošanas un (atvērtā) koda pārvaldības jautājumiem, kā arī

pasākumus, kas veicina atvērtā koda, atvērto datu, koplietošanas risinājumu un MI modeļu licencēšanas prakses ieviešanu un pilnveidi valsts pārvaldē un pašvaldībās.

4. MEMORANDA ĪSTENOŠANA

4.1.1. Parakstot šo Memorandu, puses apņemas realizēt tajā iekļautos uzdevumus savstarpējas koleģialitātes un izpratnes gaisotnē, respektējot viedokļu un interešu dažādību.

4.1.2. Memoranda dalībnieki apņemas:

- 1) sekot līdzi memoranda īstenošanai;
- 2) izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu un politikas dokumentu pilnveidei;
- 3) apkopot labās prakses piemērus un rekomendācijas;
- 4) organizēt kopīgus pasākumus, ekspertu apspriedes, konsultācijas un pieredzes apmaiņas aktivitātes;
- 5) veikt darbības ar mērķi veicināt atvērtā koda, atvērto datu, koplietošanas risinājumu un MI modeļu licencēšanas prakses attīstību un īstenošanu valsts pārvaldē un pašvaldībās.

4.1.3. Kā sadarbības un konsultatīvs mehānisms starp memoranda dalībniekiem darbojas valsts IKT vadītāju forums.

4.1.4. Memoranda koordinatori nodrošina jaunu dalībnieku pievienošanās iespēju, saglabājot dokumenta atvērtību un iekļaujošu raksturu, lai tajā varētu piedalīties arī izglītības un pētniecības organizācijas, nevalstiskās organizācijas un citas ieinteresētās puses.

5. NOSLĒGUMA NOTEIKUMI

5.1.1. Šis memorands ir politiskas gribas dokuments, kas neuzliek Pusēm juridiskas saistības, bet pauž apņemšanos rīkoties sadarbības un atbildīgas digitālās attīstības garā.

5.1.2. Memorands stājas spēkā tā parakstīšanas brīdī un ir spēkā neierobežotu laiku, līdz Puses vienojas par tā grozījumiem vai aizstāšanu ar jaunu dokumentu.

5.1.3. Puses aicina citām valsts, pašvaldību, izglītības un pētniecības organizācijām, kā arī nevalstiskajām organizācijām pievienoties šim memorandam, apliecinot kopīgu mērķi – veidot drošu, caurspīdīgu un ilgtspējīgu digitālo publisko pārvaldi, kas balstīta programmatūras koda, datu un koplietošanas risinājumu atkārtotas izmantošanas principos.

PUŠU PARAKSTI:

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas vārdā

.....

(vārds, uzvārds, amats)

Latvijas Atvērto tehnoloģiju asociācijas vārdā

.....

(vārds, uzvārds, amats)

SIA “___” vārdā

.....

(vārds, uzvārds, amats)

SIA “___” vārdā

.....

(vārds, uzvārds, amats)

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU